

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող՝ «Պատվարների անվտանգության երկրորդ ծրագրի» իրականացման ընթացքի նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի 2008 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի 11.10 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2008թ.-ի օգոստոսի 5-ի թիվ 11/7 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ «Պատվարների անվտանգության երկրորդ ծրագրի» միջոցների օգտագործման արդյունավետությունը և համապատասխանությունը:

Վերահսկողության առարկան՝ 2004թ.-ի մայիսի 10-ին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Սիջազգային զարգացման ընկերակցության միջև կնքված՝ «Ոռոգման պատվարների անվտանգության 2-րդ ծրագիր» զարգացման վարկային համաձայնագրի շրջանակներում տրամադրված փոխառությունը և համաֆինանսավորման միջոցները, դրանց օգտագործմանն ուղղված գործարքներն ու ընթացակարգերը:

Վերահսկողության օբյեկտները՝

- «Ջրային տնտեսության զարգացման և բարեփոխումների ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկ,
- Ծրագրին առնչվող այլ սուբյեկտներ:

Վերահսկողության ծավալը՝ Վերահսկողությունն ընդգրկել է ծրագրի հետևյալ կատեգորիաները՝

- Աշխատանքներ (Ծրագրի ընթացքում կատարված/ող շինարարական և վերականգնողական աշխատանքները) - 2,090.0 հազ. փոխառության հատուկ իրավունք (այսուհետ՝ ՓՀԻ),
- Ապրանքներ (Ծրագրի շրջանակներում ձեռք բերված սարք-սարքավորումները և մեքենա-մեխանիզմները) - 1,637.0 հազ. ՓՀԻ,
- Գործառնական ծախսեր (ԾԻԳ-ի ծախսերը Ծրագրի իրականացման համար, ներառյալ՝ գրենական պիտույքների, մեքենաների շահագործման և պահպանման, կոմունալ ծառայությունների, հաղորդակցության, բանկային ծառայությունների ողջամիտ վարձավճարների, ինչպես նաև Ծրագրին առնչվող այլ գործառնական ծախսերը) - 63.0 հազ. ՓՀԻ:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 2008թ.-ի հոկտեմբերի 27-ից՝ 2008թ.-ի դեկտեմբերի 16-ը ներառյալ:

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածը՝ Ծրագրի սկզբից 2004թ.-ի օգոստոսի 10-ից մինչև 2008 թ.-ի հոկտեմբերի 1-ը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել են դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևեր: Վերահսկողությունն ընդգրկել է համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության (կատարողական) վերահսկողության տեսակները:

Վերահսկողության իրականացման ընթացքում յուրաքանչյուր բաղադրիչի համար սահմանվել է էականության մակարդակ, պայմանավորված՝ ծավալով և ծախսերում հնարավոր ռիսկերի առկայությամբ: Ստուգման ընթացքում կիրառվել է արձանագրված և փաստաթղթերում առկա տվյալների համադրման մեթոդը:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել են վերահսկողության, դիտարկման և ստուգման փուլերում արձանագրված փաստերը:

Վերահսկողության արդյունքները՝

Ծրագրի նկարագիրը

2004թ.-ի մայիսի 10-ին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության (այսուհետ՝ Փոխառու) և Միջազգային զարգացման ընկերակցության (այսուհետ՝ ՄՁԸ) միջև կնքվել է «Ոռոգման պատվարների անվտանգության 2-րդ ծրագիր» զարգացման վարկային համաձայնագիրը, որի համաձայն ՄՁԸ-ն ՀՀ կառավարությանն է տրամադրել 4,700,000 SDR (չորս միլիոն յոթ հարյուր հազար փոխառության հատուկ իրավունք - ՓՀԻ) չափով վարկային միջոցներ: Ծրագրի նպատակն է՝ բարձրացնել այն պատվարների անվտանգությունը, որոնց վթարի հավանականությունն ամենաբարձրն է, և ապահովել պատվարների շահագործման երկարակեցությունը: Ծրագրի վերջնաժամկետ է սահմանվել 2009թ.-ի մարտի 31-ը, կամ ՄՁԸ-ի կողմից սահմանված ավելի ուշ ամսաթիվ: ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից համաձայնագիրը վավերացվել է 2004թ.-ի նոյեմբերի 24-ին: Ծրագիրը էֆեկտիվ է ճանաչվել 2004թ.-ի դեկտեմբերի 8-ին: Վարկային համաձայնագրի բաժին 2.05-ով սահմանվել է, որ փոխառուն պարբերաբար ՄՁԸ-ին պետք է մուծի ծառայությունների վարձ՝ վարկի հիմնական գումարից հանված և չվճարված գումարի տարեկան մեկ տոկոսի երեք քառորդի (1%-ի 3/4) չափով: Վարկի հիմնական գումարի մարման ժամանակաշրջանն է՝ սկսած 2014թ. նոյեմբերի 1-ից մինչև 2044թ. մայիսի 1-ը:

Ծրագրի բաղադրիչները

Ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ մասերից, որոնք Փոխառուի և ՄՁԸ-ի համաձայնությամբ ենթակա են պարբերաբար փոփոխությունների՝ դրված նպատակների և հասնելու համար:

Մաս Ա. Պատվարների վերականգնում

1. Պատվարների վերականգնման աշխատանքների նախագծում՝ այդ թվում արտակարգ իրավիճակներում գործողությունների պլանի պատրաստում Երևանյան լճի համար:

2. Ընտրված քառասունյոթ (47) պատվարների վերականգնում՝ վերականգնման աշխատանքների նախագծման և իրականացման, պատվարների չափող-ստուգող սարքավորումների տեղադրման, ինչպես նաև պատվարների շինարարական աշխատանքների վերահսկողության միջոցով պատվարների անվտանգության մակարդակը բարձրացնելու նպատակով:

Մաս Բ. Պատվարների անվտանգության երկարակետություն

1. 16 պատվարների մոտեցնող ճանապարհների նախագծում և կառուցում:
2. «Ոռոգում-Ջրառ» ՓԲԸ-ի կարողությունների ուժեղացում՝ ա) պատվարների շահագործման նորմատիվային դաշտի, արտակարգ իրավիճակներից պատրաստվածության, հեռահաղորդակցության ցանցի, շահագործման ու պահպանման ուսուցման հարցերում տեխնիկական աջակցություն տրամադրելու, և բ) շահագործման ու պահպանման սարքավորումներ տրամադրելու միջոցով:
3. Պատվարների անվտանգության սարքավորումների մատակարարում և տեղադրում՝ այդ թվում պատվարների վրա և ներքին բյեֆի գյուղերում շշակների, հեռահաղորդակցության սարքավորումների և բարձրախոսների տեղադրում:

Մաս Գ. Ծրագրի կառավարում

Տեխնիկական օգնության տրամադրում՝ Ծրագրի կառավարման, աուդիտորական ստուգման, ինչպես նաև սույն Ծրագրի իրականացման նպատակով ԾԻԳ-ի գործառնական ծախսերի ֆինանսավորման հարցերում:

Ծրագրի կատարողականը

Ստուգման ընթացքում ուսումնասիրվեց ծրագրի կատարողական ցուցանիշը՝ նախատեսված և կատարված աշխատանքների համադրմամբ, որոնք մանրամասն արտացոլված են ստորև բերված աղյուսակներում՝ ըստ տարիների.

2005 թվական

2005թ.-ի համար ծրագրի կատարողականը կազմել է 55.4% (աղյուսակ 1):

h.h. ը/կ	Կատեգորիա	Հաշվետու տարվա բյուջեով նախատեսված ծախսերը			Հաշվետու տարվա սկզբից կատարված աշխատանքները			Հաշվետու տարվա սկզբից կատարված փաստացի վճարումները		
		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում	
			Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ա/	Շինարարություն	760.68	623.76	136.92	809.71	663.96	145.75	794.57	651.75	142.81
Բ/	Ապրանքների ձեռքբերում	500.00	500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Գ/	Նախագծում, տեխ. վերահսկում, տեխ. օժանդակ. և ԾԻԳ	288.82	272.04	16.78	48.06	44.01	4.05	54.99	50.93	4.05
	Ընդամենը ամբողջը	1549.50	1395.80	153.70	857.78	707.97	149.80	849.55	702.68	146.87

«Շինարարություն» կատեգորիայում արձանագրվել է 106.4% կատարողական: Թերակատարումը հիմնականում պայմանավորված է «Ապրանքների ձեռքբերում» և «Նախագծում, տեխ. վերահսկում և տեխ. օժանդակություն և ԾԻԳ» կատեգորիաների ցածր կատարողականով:

2006 թվական

2006թ.-ի համար ծրագրի կատարողականը կազմել է 13.2% (աղյուսակ 2):

Աղյուսակ 2

հազար ԱՄՆ դոլար

h.h. ը/կ	Կատեգորիա	Հաշվետու տարվա բյուջեով նախատեսված ծախսերը			Հաշվետու տարվա սկզբից կատարված աշխատանքները			Հաշվետու տարվա սկզբից կատարված փաստացի վճարումները		
		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում	
			Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ա/	Շինարարություն	1323.10	1134.97	188.13	119.59	98.06	21.53	367.72	301.32	66.40
Բ/	Ապրանքների ձեռքբերում	1001.85	846.02	155.82	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Գ/	Նախագծում, տեխ. վերահսկում, տեխ. օժանդակ. և ԾԻԳ	107.70	86.45	21.26	202.21	187.48	14.72	200.79	186.55	14.24

	Ընդամենը ամբողջը	2432.65	2067.44	365.21	321.80	285.55	36.25	568.51	487.87	80.64
--	---------------------	---------	---------	--------	--------	--------	-------	--------	--------	-------

«Նախագծում, տեխ. վերահսկում և տեխ. օժանդակություն և ԾԻԳ» կատեգորիայում արձանագրվել է 187.7% կատարողական: Թերակատարումը հիմնականում պայմանավորված է՝ «Ապրանքների ձեռք բերում» և «Շինարարություն» կատեգորիաների ցածր կատարողական ցուցանիշով: Նախորդ տարվա համեմատ 2006թ.-ին ծրագրի կատարողական ցուցանիշը կտրուկ նվազել է:

2007 թվական

2007թ.-ի համար ծրագրի կատարողականը կազմել է 125% (աղյուսակ 3):

Աղյուսակ 3

հազար ԱՄՆ դոլար

h.h. ը/կ	Կատեգորիա	Հաշվետու տարվա բյուջեով նախատեսված ծախսերը			Հաշվետու տարվա սկզբից կատարված աշխատանքները			Հաշվետու տարվա սկզբից կատարված փաստացի վճարումները		
		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում	
			Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ա/	Շինարարություն	2093.13	1899.33	193.80	2996.71	2457.30	539.41	2630.99	2193.28	437.72
Բ/	Ապրանքների ձեռքբերում	140.06	119.05	21.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Գ/	Նախագծում, տեխ. վերահսկում, տեխ. օժանդակ. և ԾԻԳ	283.91	270.02	13.89	151.29	137.55	13.74	142.07	128.05	14.02
	Ընդամենը ամբողջը	2517.10	2288.40	228.70	3148.00	2594.85	553.14	2773.06	2321.33	451.74

Ինչպես երևում է աղյուսակից, 2007թ.-ին կտրուկ աճել է ծրագրի կատարողականի տոկոսը, որը հիմնականում պայմանավորված է «Շինարարություն» կատեգորիայում կատարված աշխատանքների զգալի աճով նախատեսվածի նկատմամբ, կազմելով շուրջ 143.2%: «Ապրանքների ձեռք բերում» և «Նախագծում, տեխ. վերահսկում և տեխ. օժանդակություն և ԾԻԳ» կատեգորիաներով արձանագրվել է թերակատարում:

2008 թվական (առ 01.10.2008թ.)

2008թ.-ի 9 ամիսների համար ծրագրի կատարողականը կազմել է 14.6% (աղյուսակ 4):

Աղյուսակ 4

հազար ԱՄՆ դոլար

հ.հ. ը/կ	Կատեգորիա	Հաշվետու տարվա բյուջեով նախատեսված ծախսերը			Հաշվետու տարվա սկզբից կատարված աշխատանքները (առ 01.10.2008թ.)			Հաշվետու տարվա սկզբից կատարված փաստացի վճարումները (առ 01.10.2008թ.)		
		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում	
			Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ա/	Շինարարություն	1718.00	1591.20	126.80	192.93	158.21	34.73	288.00	200.52	87.48
Բ/	Ապրանքների ծեռքերում	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Գ/	Նախագծում, տեխ. վերահսկում, տեխ. օժանդակ. և ԾԻԳ.	298.90	214.30	84.60	102.48	92.63	9.85	104.03	94.05	9.98
	Ընդամենը ամբողջը	2016.90	1805.50	211.40	295.41	250.83	44.58	392.03	294.57	97.46

2008թ.-ին նկատվում է ծրագրի կատարողական ցուցանիշի կտրուկ անկում: Թերակատարում է արձանագրվել բոլոր կատեգորիաներով, որի արդյունքում ծրագրի տեմպերը զգալի նվազել է: Այսպես. «Շինարարություն» կատեգորիայում կատարված աշխատանքները կազմել են նախատեսվածի շուրջ՝ 11.2%-ը, իսկ «Նախագծում, տեխ. վերահսկում և տեխ. օժանդակություն և ԾԻԳ.» կատեգորիայում այդ ցուցանիշը կազմել է 34.3%: «Ապրանքների ձեռքբերում» կատեգորիայով 2008թ.-ին աշխատանքներ նախատեսված չեն եղել:

Ծրագրի սկզբից մինչև 01.10.2008թ.

Ծրագրի սկզբից մինչև 2008թ.-ի հոկտեմբերի 1-ը ծրագրի կատարողականը կազմել է 59.9% (աղյուսակ 5):

Աղյուսակ 5

հազար ԱՄՆ դոլար

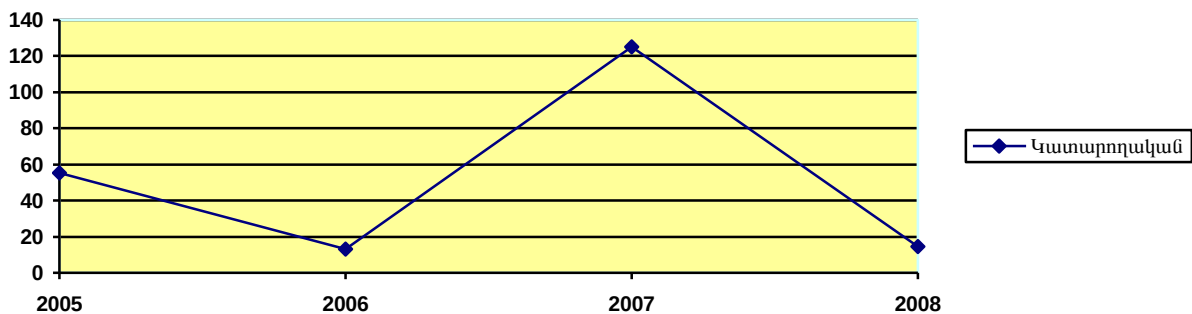
հ.հ. ը/կ	Կատեգորիա և բաղադրիչներ	Ծրագրի սկզբից բյուջեով նախատեսված ծախսերը	Ծրագրի սկզբից սկզբից կատարված աշխատանքները (առ 01.10.2008թ.)	Ծրագրի սկզբից կատարված փաստացի վճարումները (առ 01.10.2008թ.)
-------------	----------------------------	--	--	--

		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում		Ընդամենը	այդ թվում	
			Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Ծարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին		Վարկի միջոցների հաշվին	ՀՀ բյուջեի հաշվին
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ա/	Շինարարություն	3939.0	3230.0	709.0	4118.94	3377.53	741.41	4081.29	3346.88	734.41
	Պատվարների վերականգնում	3939.0	3230.0	709.0	4118.94	3377.53	741.41	4081.29	3346.88	734.41
Բ/	Ապրանքների ձեռքբերում	2700.0	2700.0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ	2700.0	2700.0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Գ/	Նախագծում, տեխ. վերահսկում, տեխ. օժանդակ. և ԾԻԳ	1083.5	1040.7	42.8	504.04	461.67	42.37	501.87	459.57	42.29
	Նախագծում և տեխ. ծերահսկում	308.0	308.0	0.00	207.38	190.80	16.59	198.29	181.78	16.51
	Տեխնիկական օժանդակություն	315.5	315.5	0.00	119.71	112.08	7.63	126.63	119.00	7.63
	ԾԻԳ-ի պահպանում և անձնակազմի աշխատավարձ	460.0	417.2	42.8	176.94	158.79	18.15	176.94	158.79	18.15
	Ընդամենը ամբողջը	7722.5	6970.7	751.8	4622.98	3839.21	783.78	4583.15	3806.45	776.70

Ինչպես երևում է աղյուսակից, «Շինարարություն» կատեգորիայում կատարված աշխատանքները կազմել են նախատեսվածի շուրջ 104.6%-ը: Թերակատարում է արձանագրվել «Նախագծում, տեխ. վերահսկում և տեխ. օժանդակություն և ԾԻԳ» կատեգորիայով որտեղ կատարողական ցուցանիշը կազմել է 46.5%: «Ապրանքների ձեռքբերում» կատեգորիայով նախատեսվել է 2700.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, սակայն կատարողական ցուցանիշը սույն կատեգորիայի համար կազմում է 0%, որը պայմանավորված է ծրագրի շրջանակում անցկացված մեքենա-մեխանիզմների գնում» IDSP/ICB/PG-07/001 ծածկագրով միջազգային սակարկության եղանակով կայացած մրցույթի արդյունքում կնքված պայմանագրերի վճարման պայմաններով, համաձայն դրանց վճարումները, ընդամենը՝ 293.67 հազ. ԱՄՆ դոլար և 360,791.2 հազ. ՀՀ դրամ համապատասխանաբար, պետք է իրականացվեն 2009թ.-ին:

Հարկ է նշել նաև, որ նշված կատեգորիայի շրջանակներում, 2008թ.-ի սեպտեմբերի 3-ին հայտարարվել է «Պատվարների անվտանգության արագ ահագանգման սարքավորումների գնում և տեղադրում» IDSP/ICB/PG-08/001 (ընդամենը՝ 3 լոտ) ծածկագրով միջազգային սակարկության եղանակով անցկացվող մրցույթի հայտարկի հրավեր՝ 840.0 հազ. ԱՄՆ դոլար նախահաշվային արժեքով: Նշված աշխատանքները ժամանակին կատարելու արդյունքում ծրագրի կատարողական ցուցանիշը զգալի կաճի:

Վերոգրյալից պարզ երևում է, որ ծրագրի իրականացումը, վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածում, ընթացել է կտրուկ տատանումներով ինչը ծրագրի կատարման թերի պլանավորման արդյունք է: Այսպես. 2005թ.-ին ծրագրի կատարողական ցուցանիշը կազմել է՝ 55.4%, 2006թ.-ին՝ 13.2%, 2007թ.-ին՝ 125% իսկ 2008թ.-ին՝ 14.6%:

Հարկ է նշել, որ ծրագիրը նախատեսվում է ավարտել 2009թ.-ի մարտի 31-ին, այն դեպքում երբ 2008թ.-ի հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ ծրագրը կատարվել է ընդամենը 59.9%-ով:

Ապրանքներ

Վերահսկողության ստուգման ընթացքում ուսումնասիրվեց «Պատվարների շահագործման համար մեքենա-մեխանիզմների գնում» IDSP/ICB/PG-07/001 ծածկագրով միջազգային սակարկությամբ եղանակով կայացած մրցույթի փաստաթղթերը, որի արդյունքում արձանագրվեց.

Մրցույթը անցկացնելու նպատակով (ընդամենը՝ 4 լոտ) սակարկություններին մասնակցելու հայտարարություններ են տեղադրվել՝ 2008թ.-ի հունիսի 4-ին «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթում, իսկ 2008թ.-ի հունիսի 9-ին ՄԱԿ-ի «Development Business» թերթում և «Gateway» ինտերնետային կայքում: Մրցութային փաթեթներ գնած

թվով 7 կազմակերպություններից սահմանված վերջնաժամկետի՝ 2008թ.-ի հուլիսի 18-ի, ժամը 16:00-ի դրությամբ, մրցութային առաջարկներ էին ներկայացրել հետևյալ 4 կազմակերպությունները. «Գալուպեր» ՍՊԸ (ՀՀ), «Uni Export Limited» (Մեծ Բրիտանիա), «Ռաֆայել» ՍՊԸ (ՀՀ), «Ronberg Gruppe Limited» (Մեծ Բրիտանիա): Ներկայացրած առաջարկներն ուսումնասիրվել են ԾԻԳ-ի տնօրենի 2008թ.-ի հուլիսի 18-ի թիվ 22 հրամանով ձևավորված հանձնաժողովի կողմից, որն իր հերթին, 2008թ.-ի օգոստոսի 7-ի հուշագրով առաջարկել է հաղթող ճանաչել հետևյալ կազմակերպություններին համապատասխան գնառաջարկներով (ըստ լուտերի)՝

- **Լոտ 1** («Ավտոկռունկի գնում» IDSP/ICB/PG-07/001-1) - «**Ronberg Gruppe Limited**» (Մեծ Բրիտանիա)՝ 293,670.0 ԱՄՆ դոլար պայմանագրային արժեքով,
- **Լոտ 2** («Էքսկավատորների գնում» IDSP/ICB/PG-07/001-2) - «**Գալուպեր**» ՍՊԸ (ՀՀ)՝ 138,600.0 հազ. ՀՀ դրամ պայմանագրային արժեքով,
- **Լոտ 3** («Բուլդոզերների գնում» IDSP/ICB/PG-07/001-3) - «**Գալուպեր**» ՍՊԸ (ՀՀ)՝ 177,870.0 հազ. ՀՀ դրամ պայմանագրային արժեքով,
- **Լոտ 4** («Ինքնաթափ մեքենաների և շարժական արհեստանոցի գնում» IDSP/ICB/PG-07/001-4) - «**Գալուպեր**» ՍՊԸ (ՀՀ)՝ 44,321.2 հազ. ՀՀ դրամ պայմանագրային արժեքով:

Վերոգրյալ պայմանագրերի ընդհանուր գինը (համեմատելու նպատակով գները բերվել են միասնական արժույթի՝ ԱՄՆ դոլար, կիրառելով ՀՀ կենտրոնական բանկի 2008թ.-ի հուլիսի 18-ի փոխարժեք՝ 1 ԱՄՆ դոլար – 301.92 ՀՀ դրամ և 1 ֆունտ ստեռլինգ - 602.03 ՀՀ դրամ) կազմել է 1,488,659.4 ԱՄՆ դոլար՝ 1,400,000.0 ԱՄՆ դոլար նախահաշվային արժեքի դիմաց: 2008թ.-ի օգոստոսի 12-ի, ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի «Պատվարների անվտանգության» կառավարման խորհրդի նիստի թիվ 13/08 արձանագրության համաձայն խորհուրդը հաստատել է մրցութային հանձնաժողովի արդյունքները և որոշել յուրաքանչյուր «Լոտ»-ի համար կնքել առանձին պայմանագիր: Արդյունքում, ՀԲ-ի համաձայնությունը ստանալուց հետո (2008թ.-ի սեպտեմբերի 18), մրցութում հաղթող ճանաչված կազմակերպությունների հետ 2008թ.-ի հոկտեմբերի 10-ին կնքվել են համապատասխան պայմանագրեր:

Ուսումնասիրելով վերոգրյալ մրցութային փաստաթղթերը և հարակից նյութերը պարզվել է, որ կա որոշ անհամապատասխանություն: Մասնավորապես.

Լուս 1 «Ավտոկոռունկի գնում» Հաղթող ճանաչված «Ronberg Gruppe Limited» կազմակերպության առաջարկած QY12 մակնիշի թվով երեք ավտոկոռունկ (ծագման երկիր՝ Չինաստան) տեխնիկական տվյալները մի շարք չափորոշիչներով չեն համապատասխանում մրցույթի տեխնիկական առաջադրանքում նշված մեծություններին: Մասնավորապես.

- Ավտոկոռունկի հիմնական սլաքի երկարությունը կազմում է 8.6 մ՝ պահանջված առնվազն 12 մ փոխարեն: Նշվածը մրցութային հանձնաժողովը համարել է ոչ էական, մեջբերելով այն, որ մեկ այլ չափորոշիչն («հիմնական սլաք» + «լրացուցիչ սլաք» երկարությունը պետք է կազմի առնվազն 20 մ) ավտոկոռունկը համապատասխանել է:
- Պահանջված բեռնային մոմենտը սահմանվել է առնվազն 30 տմ, որին ըստ մրցութային հանձնաժողովի հուշագրի ավտոկոռունկը համապատասխանել է, ունենալով 41 տմ, սակայն հանձնաժողովի կողմից անտեսվել է այն, որ նշված մեծությունը ավտոկոռունկը ապահովում է միայն հիմնական սլաքը կիրառելու դեպքում, այսինքն՝ սլաքի երկարությունը այդ պահին կազմում է 8.6 մ, իսկ օգտագործելով «հիմնական սլաք» + «լրացուցիչ սլաք» աշխատանքային տարբերակը վերոգրյալ մեծությունը կազմում է ընդամենը 25.2 տմ, որը և չի համապատասխանում առնվազն 30 տմ չափորոշիչի պահանջին:
- Մրցութային հանձնաժողովի կողմից նշված է, որ ավտոկոռունկի շարժիչի հզորությունը կազմում է 216 ձ.ու., որը և համարվել է ոչ էական տարբերություն սահմանված 220-240 ձ.ու. չափորոշիչի դիմաց: Սակայն ուսումնասիրելով ավտոկոռունկի արտադրողի նշած տեխնիկական տվյալները պարզվել է, որ նշված ավտոկոռունկի շարժիչների հզորությունը տատանվում է 210-214 ձ.ու.:

Հարկ է նշել, որ «Ronberg Gruppe Limited» ընկերության նշված մրցութին մասնակցելու բանկային երաշխիքը և վարկային գծի հնարավորության տեղեկանքը տրված է Լատվիայի հանրապետությունում գործող «Parex Banka» կազմակերպության կողմից, սակայն վարկային գծի հնարավորության տեղեկանքի վրա բացակայում է նշված բանկային կազմակերպության կնիքը: Մասնակցի մրցութային փաստաթղթերում առկա է նաև տեղեկանք ոմն «T-Tim» կազմակերպության ձևաթղթի վրա, համաձայն որի վերջինս հավաստում է, որ «Ronberg Gruppe Limited» ընկերությունը մատակարարել է

իրեն շուրջ 5 մլն, ԱՄՆ դոլար արժողությամբ մեքենա-մեխանիզմներ: Սակայն պարզվել է, որ կազմակերպության նշած «www.t-tim.ru» (Ռուսաստանի Դաշնություն) ինտերնետային կայքի հասցեատիրոջ տվյալներում նշված է «ronberg.org» էլեկտրոնային հասցեն, որը պատկանում է «Ronberg Gruppe Limited» ընկերությանը:

Լոտ 2 «Էքսկավատորների գնում» Հաղթող ճանաչված «Գալուպեր» ՍՊ ընկերության առաջարկած **կետ 2**՝ AMKAΔOP-702EB մակնիշի անվային թվով երեք էքսկավատոր-բուլդոզերի (ծագման երկիր՝ Բելոռուսիա) տեխնիկական տվյալները որոշ չափորոշիչներով մասամբ չեն համապատասխանում դրանք արտադրող գործարանի ներկայացրած տեխնիկական տվյալներին: Մասնավորապես.

- Նշված մոդելի «Շերեփի տարողությունը» մասնակցի կողմից նշվել է 0.28 խմ, սակայն համաձայն նշված մոդելի (702EB) էքսկավատոր-բուլդոզերի գործարանային տեխնիկական տվյալների այն կազմում է ընդամենը 0.17 խմ՝ մրցույթով պահանջված «առնվազն» է 0.25 խմ-ի փոխարեն:
- «Պտտման անկյունը» «Գալուպեր» ՍՊԸ-ն նշել է 180 աստիճան այն դեպքում, երբ համաձայն արտադրողի այն կազմում է ընդամենը 170 աստիճան:

Վերոնշյալները, ինչպես նաև արագության, քաշի և այլն, մրցույթի մասնակից «Գալուպեր» ՍՊԸ-ի կողմից առաջարկվող էքսկավատոր-բուլդոզերի և դրանք արտադրող գործարանի նշած տեխնիկական տվյալները մասամբ չեն համապատասխանում իրար:

Լոտ 3 «Բուլդոզերների գնում» Հաղթող ճանաչված «Գալուպեր» ՍՊ ընկերության առաջարկած **կետ 2**՝ ΔΤ-75 ΔΕΡC-2 БНΔΤ-40 մակնիշի թվով երեք թրթուրավոր բուլդոզերի (ծագման երկիր՝ Ռուսաստանի Դաշնություն) տեխնիկական տվյալները որոշ չափորոշիչներով մասամբ չեն համապատասխանում դրանք արտադրող գործարանի ներկայացրած տեխնիկական տվյալներին: Մասնավորապես.

- Մրցույթի տեխնիկական առաջադրանքով պահանջվել է, որպեսզի բուլդոզերի քաշը կազմի առնվազն 8000 կգ, «Գալուպեր» ՍՊԸ-ն նշել է, որ այն կազմում է 8100 կգ, իսկ արտադրող գործարանը նշել է, որ բուլդոզերի աշխատանքային քաշը (ներառյալ՝ պահանջված բուլդոզերային սարքավորումները) կազմում է ընդամենը 7390 կգ:

Առաջարկվող բուլդոզերի շարժման արագության և շարժիչի հզորության տեխնիկական տվյալները նույնպես մասամբ տարբերվում են դրանք արտադրող գործարանի ներկայացրած տեխնիկական տվյալներից:

Ամփոփելով վերոգրյալը, կարելի է եզրակացնել, որ մրցույթի տեխնիկական առաջադրանքի տվյալներում սահմանված չափորոշիչները մրցութային հանձնաժողովի համար չեն հանդիսանում ընտրության բացարձակ կողմնորոշիչներ, չնայած այն հանգամանքին, որ նշված մեծությունների հետ հաճախակի օգտագործվել է «առնվազն» բառը, որը ինքնին արգելում է չափորոշիչի թվային մեծության նվազումը: Սակայն, ինչպես երևում է վերոգրյալից, մրցութային հանձնաժողովի կողմից մասամբ անտեսվել է սահմանված չափորոշիչների բացարձակ մեծությունը: Կարելի է եզրակացնել նաև, որ եթե մրցութային հայտարարությունում և մրցութային փաստաթղթերում (տեխնիկական առաջադրանքում) պահանջված մեքենա-մեխանիզմների տեխնիկական տվյալների թվային մեծությունների հետ «առնվազն» բառի փոխարեն նշվի «մոտավորապես» բառը, ապա հայտարարված մրցույթով կհետաքրքրվեն այժմվանից ավելի շատ կազմակերպություններ՝ առաջարկելով պահանջվող տարատեսակ մեքենա-մեխանիզմներ:

Աշխատանքներ

2003թ.-ին բրիտանական «Jacobs GIBB» ընկերության կողմից կատարվել է ՀՀ տարածքում գոյություն ունեցող թվով 87 պատվարների հետազոտություն-ուսումնասիրություն, որի արդյունքում ընտրվել են առաջնահերթ վերականգնման կարիք ունեցող թվով 74 պատվարներ: Արդյունքում, ՀԲ-ի աջակցությամբ իրականացվող «Պատվարների անվտանգության առաջին ծրագրում» ներառվել է թվով 27 պատվար: Մնացած թվով 47 պատվարները ներառվել են «Պատվարների անվտանգության երկրորդ ծրագրում» (Աղյուսակ 6):

Աղյուսակ 6

Հ/Հ	ՀՀ Մարզ	Ծրագրով ընդգրկված պատվարների քանակ	ՀՀ տարածքում պատվարների քանակը	Ծրագրում ներառված պատվարների տեսակարար կշիռը (%)
1	Գեղարքունիք	1	5	20 %

2	Արարատ	0	2	0%
3	Արագածոտն	22	30	73.3%
4	Լոռի	2	2	100%
5	Սյունիք	4	9	44.4%
6	Տավուշ	6	10	60%
7	Վայոց ձոր	6	10	60%
8	Կոտայք	1	6	16.6%
9	Շիրակ	4	12	33.3%
10	Երևան	1	1	100%
Ընդամենը		47	87	54%

Վերոգրյալ թվով 47 պատվարներում համապատասխան աշխատանքներ կատարելու նպատակով վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածում հայտարարվել և անց են կացվել թվով 7 մրցույթ, այդ թվում միջազգային հայտարկի եղանակով՝ 3, ազգային՝ 4: Նշված թվով 7 պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը կազմում է համապատասխանաբար՝ (ըստ ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով կնքված պայմանագրերի) 1,145,167.1 հազ. ՀՀ դրամ և 914,6 հազ. ԱՄՆ դոլար, իսկ կատարողական ակտերի ընդհանուր գումարը կազմում է՝ 1,077,123.2 հազ. ՀՀ դրամ և 879,1 հազ. ԱՄՆ դոլար, կամ կատարվածը նախատեսվածի նկատմամբ՝ (ԱՄՆ դոլար) 96.1 %, (ՀՀ դրամ) 94%: Նշված կատեգորիայում կատարողականի ցածր լինելը հիմնականում պայմանավորված է՝ «Առաջնահերթ վերականգնողական աշխատանքների իրականացում ՀՀ Սյունիքի մարզի 4 էներգետիկ պատվարների վրա» IDSP/NCB/CW-08/001 պայմանագրի կատարման նախատեսված ժամկետով (ավարտման ժամկետը սահմանվել է 2009թ.-ի փետրվարի 1-ը):

Ստուգման ընթացքում ընտրանքային եղանակով ուսումնասիրվեցին շինարարական աշխատանքների մրցութային փաստաթղթերը, որի արդյունքում արձանագրվեց հետևյալը՝

1. «Արագածոտնի, Տավուշի, Վայոց ձորի, Շիրակի, Գեղարքունիքի և Կոտայքի մարզերի 22 պատվարների առաջնահերթ վերականգնման աշխատանքներ» IDSP/NCB/CW-06/002 ծածկագրով անցկացված տեղական շինարարական մրցութային հաղթող ճանաչված (նվազագույն գնառաջարկ) «Աստղիկ-5» ՍՊ ընկերության մրցութային փաստաթղթերն ուսումնասիրելիս պարզվել է, որ համաձայն մրցութային

փաստաթղթերում առկա ՀՀ ԿԱ ՀՊԾ խոշոր հարկ վճարողների ՀՏ-ի կողմից ԾԻԳ-ին հասցեագրված տեղեկանքի, «Աստղիկ-5» ՍՊԸ-ն 2007թ.-ի հունվարի 18-ի դրությամբ ՀՀ պետական բյուջեի նկատմամբ ունի հետևյալ պարտավորությունները.

- Եկամտահարկի մասով ապառք՝ 1,006.1 հազ. ՀՀ դրամ, տույժ՝ 19.6 հազ. ՀՀ դրամ:
- Պարտադիր սոցիալական ապահովագրական վճարների գծով ընկերության պարտքը՝ կազմել է 4,475.0 հազ. ՀՀ դրամ:
- Նյութական խրախուսման և համակարգի զարգացման ֆոնդի գծով պարտքը՝ 283.2 հազ. ՀՀ դրամ:

Նշված փաստաթուղթը պահանջվել է մրցութային փաթեթի կետ 13.1-ով, որտեղ մասնավորապես ասվում է. «Մասնակիցները պետք է ներկայացնեն նաև տեղեկանքներ՝ հարկային տեսչությունից պարտքեր չունենալու և սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի նկատմամբ ժամկետանց պարտավորություններ չունենալու մասին հիմնավորող փաստաթղթեր»: Համաձայն ԾԻԳ-ի տնօրենի 2007թ.-ի հունվարի 23-ի թիվ 2 հրամանով ստեղծած մրցութային հանձնաժողովի 2007թ.-ի փետրվարի 5-ի հուշագրի վերոգրյալ տեղեկությանը մրցութային հանձնաժողովը չի անդրադարձել, ուստի նշվածը որևէ ազդեցություն չի ունեցել մրցութային գործընթացի վրա:

Եզրակացություն

1. Ծրագրի իրականացումն ընթացել է կտրուկ տատանումներով, որը ծրագրի կատարման թերի պլանավորման արդյունք է: Այսպես. 2005թ.-ին ծրագրի կատարողական ցուցանիշը կազմել է՝ 55.4%, 2006թ.-ին՝ 13.2%, 2007թ.-ին՝ 125%, իսկ 2008թ.-ին՝ 14.6%: 2008թ.-ի հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ ծրագիրն իրականացվել է 59.9%-ով այն դեպքում, երբ ծրագիրը նախատեսվում է ավարտել 2009թ.-ի մարտի 31-ին:
2. Մրցույթների տեխնիկական առաջադրանքների տվյալներում սահմանված չափորոշիչները մրցութային հանձնաժողովների համար համար չեն հանդիսանում

ընտրության բացարձակ կողմնորոշիչներ, չնայած այն հանգամանքին, որ նշված մեծությունների հետ հաճախակի օգտագործվել է «առնվազն» բառը, որը ինքնին արգելում է չափորոշիչի թվային մեծության նվազումը:

Առաջարկություններ

ՀՀ կառավարությանը.

- Քննարկել Ծրագրի կատարման պլանավորման խնդիրը և միջոցներ ձեռնարկել Ծրագրի իրականացման տեմպերի բարելավման ուղղությամբ:

«Ջրային տնտեսության զարգացման և բարեփոխումների ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկին.

- Մշակել և այնուհետև ծրագրի կառավարման խորհրդի հաստատմանը ներկայացնել «Մրցութային հանձնաժողովի աշխատանքային կանոնակարգ» ձեռնարկ,
- Վերանայել և հստակեցնել մրցութային փաստաթղթերում (տեխնիկական առաջադրանքում) նշված տվյալների թվային մեծությունների և որակավորող բառերի պարզաբանման եղանակը:

Համաձայն «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ Վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել հայտնաբերված խախտումները վերացնելու նպատակով ձեռնարկած միջոցառումների վերաբերյալ: